

РОЛЬ АГРОТРЕЙДИНГУ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

О. Т. ПРОКОПЧУК, доктор економічних наук
С. Ю. СОКОЛЮК, доктор економічних наук
Уманський національний університет

Дослідження присвячене оцінці розвитку аготрейдингу в Україні та його впливу на формування сучасної моделі торговельної діяльності в умовах воєнних викликів і коливань світових ринків. Встановлено, що переорієнтація експортних потоків на західні логістичні маршрути, розвиток дунайських портів та сухопутних коридорів забезпечила стійкість аграрного експорту, а впровадження цифрових платформ і аналітичних сервісів сприяло підвищенню ефективності та прозорості торговельних операцій. Аналіз показав, що аготрейдинг виконує ключові функції у формуванні експортно-орієнтованої моделі торгівлі, оптимізації логістики та інтеграції України у міжнародні ланцюги постачання. Використання інноваційних інструментів, цифрових технологій та страхових механізмів сприяє зниженню ризиків, стабілізації ринку та підвищенню конкурентоспроможності аграрного сектору. Дослідження підтверджує, що подальший розвиток аготрейдингу значною мірою залежить від модернізації інфраструктури, державної підтримки та інтеграції у міжнародні торговельні системи.

Ключові слова: аготрейдинг, експорт, логістика, цифровізація, торгівля, страхування, ризик-менеджмент, інновації, стійкість.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток торговельної діяльності України формується в умовах безпрецедентних викликів, спричинених повномасштабною військовою агресією, порушенням логістичних ланцюгів, блокуванням транспортних коридорів та зростанням волатильності на глобальних агропродовольчих ринках. У цих умовах аграрний сектор та аготрейдинг відіграють ключову роль у забезпеченні макроекономічної стабільності, підтриманні експортного потенціалу та формуванні валютних надходжень держави. Частка аграрної продукції в структурі українського експорту істотно зросла, що зумовлює необхідність адаптації всієї моделі торговельної діяльності до нових реалій.

Водночас, сучасні умови функціонування аготрейдингу характеризуються підвищеним рівнем ризиків: логістичних, цінових, інституційних і політичних. Блокування морських портів, залежність від альтернативних маршрутів через країни ЄС, необхідність розбудови «сухих портів», зростання вартості транспортування та страхування вантажів створюють додатковий тиск на ефективність торговельних операцій. Такі фактори не лише трансформують структуру зовнішньої торгівлі, а й визначають нову конфігурацію ринкових

взаємодій між виробниками, трейдерами, логістичними операторами та державними інституціями.

У цьому контексті агротрейдинг стає не просто видом підприємницької діяльності, а стратегічним елементом формування сучасної моделі торговельної системи України. Його розвиток, інституційне забезпечення, технологічна модернізація та інтеграція в європейський і глобальний ринки визначають конкурентоспроможність країни на світовій арені. Проте наукові дослідження, спрямовані на аналіз ролі агротрейдингу та його впливу на структурну трансформацію торговельної моделі, залишаються фрагментарними.

Отже, виникає наукова проблема – визначити зміст, масштаби та механізми впливу агротрейдингу на формування сучасної моделі торговельної діяльності України, що особливо актуально в умовах війни, глобальної невизначеності та необхідності посилення економічної стійкості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження зосереджені на розвитку агротрейдингу та ефективному управлінні експортними потоками аграрної продукції в Україні. Вчені підкреслюють, що логістична нестабільність, пов'язана з війною та глобальною ринковою турбулентністю, вимагає адаптивних моделей взаємодії та активного залучення міжнародних трейдерів для стабілізації експорту [1–3].

Окремий напрям – цифровізація агротрейдингу. Впровадження цифрових платформ, автоматизованих систем контрактування та аналітичних сервісів дозволяє оптимізувати логістику, скоротити час обробки даних та підвищити прозорість торговельних операцій [4, 5]. Це створює більш прогнозоване середовище для планування закупівель та продажів, а також знижує ризики.

Переорієнтація логістичних маршрутів через дунайські порти, сухі порти та мультимодальні хаби забезпечила безперервність експорту та підтримку валютних надходжень [6–8]. Ключовим аспектом залишається управління ризиками, включно з хеджуванням, страхуванням та диверсифікацією потоків, що дозволяє зменшити вплив цінкових коливань і геополітичних факторів [9, 10].

Таким чином, сучасний агротрейдинг України демонструє високу адаптивність та здатність до трансформації. Найперспективніші напрямки розвитку – цифровізація, модернізація логістики, активна участь міжнародних трейдерів та ефективне управління ризиками, що забезпечує стабільність експорту та інтеграцію у глобальні торговельні ланцюги.

Методика досліджень. Методика дослідження ґрунтується на комплексному застосуванні загальнонаукових і спеціальних методів, які забезпечують системний аналіз ролі агротрейдингу у формуванні сучасної моделі торговельної діяльності України, з урахуванням впливу воєнних чинників, трансформації логістики та зміни ринкових умов. У межах дослідження використано такі методи:

1. Теоретико-логічні методи – аналіз, синтез, індукція та дедукція, що дозволили розкрити сутність агротрейдингу, уточнити понятійний апарат та визначити базові положення формування сучасної моделі торговельної діяльності.

2. Системний підхід – застосований для розгляду аготрейдингу як елементу інтегрованої торговельної системи, яка включає виробничі, логістичні, збутові та експортно-імпорتنі компоненти, що особливо актуально в умовах війни.

3. Структурно-функціональний аналіз – використаний для оцінювання функціональної ролі аготрейдингу у трансформації торговельної інфраструктури, розвитку логістичних маршрутів, формуванні експортних потоків та зміні структури внутрішньої і зовнішньої торгівлі.

5. Порівняльний аналіз – використано для зіставлення українського аготрейдингу з моделями країн – світових експортерів агропродукції, що дозволило визначити інституційні відмінності, конкурентні переваги та структурні обмеження.

7. Методи прогнозування – дали змогу окреслити перспективи розвитку аготрейдингу та можливі сценарії трансформації торговельної моделі України в умовах воєнної та післявоєнної відбудови.

Застосування зазначених методів дало можливість забезпечити комплексність, об'єктивність та наукову обґрунтованість отриманих результатів.

Метою статті є визначення ролі аготрейдингу у формуванні сучасної моделі торговельної діяльності України шляхом дослідження його функцій, впливу на структуру зовнішньої та внутрішньої торгівлі, механізмів адаптації до умов воєнного часу та глобальної ринкової турбулентності, а також окреслення напрямів подальшого розвитку й удосконалення аготрейдингової системи.

Результати досліджень. Аготрейдинг у широкому розумінні охоплює діяльність із закупівлі, зберігання, перевезення, переробки та реалізації аграрної продукції на внутрішньому й зовнішніх ринках. Він об'єднує виробників, логістичних операторів, експортерів, імпортерів, міжнародні трейдингові компанії, що формують стійкі канали руху товарів. У сучасних умовах аготрейдинг виступає не лише інструментом комерційних операцій, а й системним регулятором ринкового балансу, що визначає пропорції у торговельній діяльності країни.

В Україні аготрейдинг посідає провідне місце в структурі торговельної системи, оскільки агропродовольча продукція традиційно становить основу експортного потенціалу. Висока залежність від глобальних ринків, цінових коливань і логістичних факторів зумовлює необхідність удосконалення моделей комерційної взаємодії, підвищення прозорості та адаптивності торговельних механізмів.

Аналіз сучасного стану торговельної діяльності України в умовах воєнних дій дає змогу виокремити ключові фактори, які визначають роль аготрейдингу як провідного елементу структурних змін. Узагальнені результати наведено в табл. 1. Відповідно до даних табл. 1, аготрейдинг формує нову конфігурацію торговельної діяльності України, впливаючи на структуру товарних потоків та логістичну архітектуру ринку. Саме поєднання зростаючого експортного значення аграрної продукції, розвитку альтернативних логістичних маршрутів і активної участі міжнародних трейдерів забезпечує адаптивність торговельної системи в умовах війни та високої ринкової турбулентності.

Табл. 1. Ключові фактори, що визначають роль аготрейдингу у структурній трансформації торговельної діяльності України*

Фактор впливу	Зміст та характеристика
Зростання частки аграрного експорту	Аграрна продукція забезпечує основний обсяг валютних надходжень, що посилює залежність торговельної моделі від агросектора.
Формування нових логістичних маршрутів	Переорієнтація потоків через дунайські порти, сухопутні коридори ЄС, мультимодальні вузли через блокування морських портів.
Підвищення глобального попиту на продовольство	Світова продовольча нестача підтримує стабільний попит на українську продукцію, забезпечуючи високу стійкість експорту.
Активізація міжнародних трейдерів	Посилення позицій міжнародних компаній на ринку сприяє модернізації інфраструктури та інтеграції України у глобальні ланцюги торгівлі.
Зміна структури ринку та форматів взаємодії	Формування нових моделей співпраці між виробниками, трейдерами й логістичними операторами; зміна ціноутворення через зростання ризиків.
Розвиток хеджування і страхових інструментів	Збільшення цінової волатильності стимулює використання форвардних і ф'ючерсних контрактів, страхування перевезень і логістичних ризиків.
Цифровізація логістичних процесів	Запровадження електронних платформ, GPS-моніторингу, автоматизованих систем документообігу для підвищення ефективності торгівлі.

Примітка. * – авторське узагальнення на основі джерел [1, 4, 7].

Аналіз сучасної торговельної інфраструктури України показує, що військова агресія радикально змінила конфігурацію логістичних потоків і стимулювала розвиток альтернативних маршрутів та цифрових технологій. Узагальнені зміни наведено в табл. 2. Війна спричинила фундаментальні зміни у торговельній інфраструктурі України, що підвищило роль гнучких, багатоканальних та цифровізованих логістичних стратегій. Ці зміни формують нову модель торговельної діяльності, у якій адаптивність, швидка перебудова маршрутів і ефективне використання мультимодальних платформ є ключовими для підтримки експорту та стабільності аграрного сектора.

Цифрові технології стали ключовим фактором адаптації аготрейдингу до сучасних викликів, пов'язаних з війною, високою волатильністю ринку та логістичними обмеженнями. Впровадження цифрових інструментів дозволяє підвищити ефективність торговельних операцій, скоротити час обробки даних, оптимізувати логістичні процеси та мінімізувати ризики. Основні напрями цифровізації аготрейдингу наведено в табл. 3.

Цифровізація та технологічне оновлення аготрейдингу сприяють формуванню прозорішого, швидшого та більш прогнозованого середовища для торговельних операцій.

Табл. 2. Ключові інфраструктурні та логістичні зміни в Україні в умовах війни*

Напрямок змін	Опис змін та характеристика
Блокування морських портів	Трейдери переорієнтували експортні потоки на дунайські порти, залізничні переходи з ЄС та автомобільні коридори.
Розвиток дунайського кластеру	Стратегічні порти Рені та Ізмаїл стали основними вузлами для експорту зерна, соняшникової олії та іншої продукції.
Інвестиції у «сухі порти» та мультимодальні хаби	Зростання навантаження на прикордонні переходи стимулювало розбудову сухопутних логістичних центрів та мультимодальних вузлів.
Цифровізація логістики	Електронні черги, GPS-моніторинг, автоматизований документообіг підвищують пропускну здатність і зменшують втрати часу.

Примітка. * – авторське узагальнення на основі джерел [2, 6, 7].

Табл. 3. Основні напрями цифровізації та технологічного оновлення агротрейдингу в Україні*

Напрямок цифровізації	Опис та вплив на агротрейдинг
Електронні торговельні платформи та біржові інструменти	Забезпечують швидкий доступ до ринкової інформації, підвищують прозорість операцій і дозволяють здійснювати торгівлю в режимі реального часу.
Системи електронного контрагування та автоматизовані операції	Скорочують час оформлення угод, зменшують людський фактор і підвищують точність виконання контрактів.
Аналітичні платформи для прогнозування цін, попиту та пропозиції	Дають змогу здійснювати ефективне планування продажів і закупівель, зменшують цінові ризики та підвищують прогнозованість операцій.
Цифрові сервіси для страхування ризиків та управління логістикою	Оптимізують маршрути доставки, контролюють стан вантажу, забезпечують страхування ризиків і підвищують безпеку торговельних операцій.

Примітка. * – авторське узагальнення на основі джерел [8, 10].

Використання електронних платформ, автоматизованих систем і аналітичних сервісів дозволяє адаптувати торговельну діяльність до високої волатильності ринку, логістичних обмежень і нових економічних викликів, що виникли в умовах воєнного стану.

Попри високий рівень адаптивності, агротрейдинг функціонує в умовах підвищених ризиків. Узагальнені фактори ризику, їхній вплив та можливі заходи наведено в табл. 4. Агротрейдинг в умовах війни піддається комплексним ризикам, які охоплюють логістику, фінанси, регулювання та зовнішньоекономічну кон'юнктуру. Ефективне управління цими ризиками потребує комбінованого підходу, який включає диверсифікацію логістики, цифровізацію, використання страхових і фінансових інструментів, а також активну державну підтримку [1, 6].

Табл. 4. Основні проблеми та ризики агротрейдингу в умовах війни та шляхи їх мінімізації*

Фактор ризику	Характеристика впливу	Можливі заходи/рішення
Нестабільність логістичних маршрутів	Блокування портів, руйнування інфраструктури, обмеження транзитних шляхів	Диверсифікація маршрутів, розвиток «сухих портів», мультимодальні перевезення
Зростання вартості транспортних і страхових послуг	Підвищення витрат на доставку та страхування вантажів	Оптимізація маршрутів, використання страхових пулів, державна підтримка тарифів
Цінова волатильність на глобальних ринках	Нестабільність світових цін на зерно, олію та іншу продукцію	Хеджування, форвардні та ф'ючерсні контракти, аналітичні прогнози
Військові загрози інфраструктурі	Руйнування складів, портів, транспортних вузлів, ризики для персоналу	Страхування, резервні маршрути, захист інфраструктури, цифровий моніторинг
Обмежені можливості фінансування та доступу до капіталу	Нестача обігових коштів для трейдерів і виробників	Державні кредитні програми, фінансування через міжнародні гранти і фонди
Регуляторна нестабільність та зміна умов експорту	Часті зміни митних правил, квот, ліцензій та сертифікаційних вимог	Узгодження з державними органами, консультації з юридичними експертами, цифровізація документів

Примітка. * – авторське узагальнення на основі джерел [8, 10].

Такий підхід дозволяє зберегти стабільність торговельної діяльності та адаптивність агротрейдингу у складних умовах.

Аналіз показує, що агротрейдинг виступає ключовим драйвером формування сучасної торговельної системи. Його вплив можна систематизувати за функціональними напрямками (табл. 5). Як показано у табл. 5, агротрейдинг є стратегічним елементом структурної трансформації торговельної діяльності України. Його функції формують сучасну модель торгівлі, поєднуючи експортну орієнтацію, логістичну ефективність, цифровізацію та інтеграцію у глобальні ринки. Така модель забезпечує економічну стійкість держави навіть в умовах високої волатильності ринку та воєнних викликів.

Аналіз динаміки аграрного експорту України є ключовим для оцінки стану та перспектив розвитку торговельної діяльності сектора. Частка агропродовольчої продукції у загальному експорті демонструє зростаючу тенденцію, що відображає посилення ролі аграрного сектору у зовнішній торгівлі країни [7, 8].

Табл. 5. Функції агротрейдингу та їхній вплив на сучасну модель торговельної діяльності України*

Функція агротрейдингу	Вплив на торговельну модель	Практичне значення
Експортно-орієнтована модель торгівлі	Формує структуру зовнішньої торгівлі на основі агропродовольчої спеціалізації	Зростання валютних надходжень, підтримка макроекономічної стабільності
Формування торговельних потоків	Визначає логістичні маршрути та пріоритетні напрямки експорту	Оптимізація логістики, скорочення часу та витрат на транспортування
Модернізація інфраструктури та цифрових сервісів	Сприяє впровадженню електронних платформ, автоматизації та аналітики	Підвищення прозорості, швидкості та прогнозованості операцій
Стабілізаційна функція економіки	Забезпечує стійкі валютні надходження та зменшує економічні шоки	Підтримка макроекономічної стабільності та фінансової безпеки
Інтеграція у глобальні ланцюги	Розширює присутність української продукції на світових ринках	Підвищення конкурентоспроможності, залучення інвестицій та міжнародних партнерів

*Примітка. * – авторське узагальнення на основі джерел [3, 9].*

Водночас зміни обсягів експорту окремих груп культур – зернових та олійних – дозволяють детально оцінити структурні зміни, ступінь адаптивності до зовнішніх шоків, логістичних викликів і коливань світового ринку. У контексті воєнних дій, блокування традиційних портів та переорієнтації на альтернативні маршрути, експортна активність аграрного сектора стає важливим індикатором стійкості, конкурентоспроможності та ефективності агротрейдингу. Наведені нижче рисунки (рис. 1–3) ілюструють як загальну частку агропродовольчої продукції в експорті, так і обсяги поставок окремих груп культур та напрями транзиту через західні маршрути, що створює комплексне уявлення про сучасну структуру та динаміку українського аграрного експорту.

Як показано на рис. 1, частка агропродовольчої продукції у загальному експорті України зростала протягом 2021–2024 рр., що свідчить про посилення ролі аграрного сектору у зовнішньоторговельній діяльності країни. Наступний рисунок демонструє обсяги експорту окремих груп культур за маркетинговими роками, що дозволяє наочно оцінити їх внесок у загальну структуру аграрного експорту.

Аналіз динаміки експорту зернових та олійних культур є ключовим для розуміння поточного стану та перспектив розвитку аграрної торговельної діяльності України.

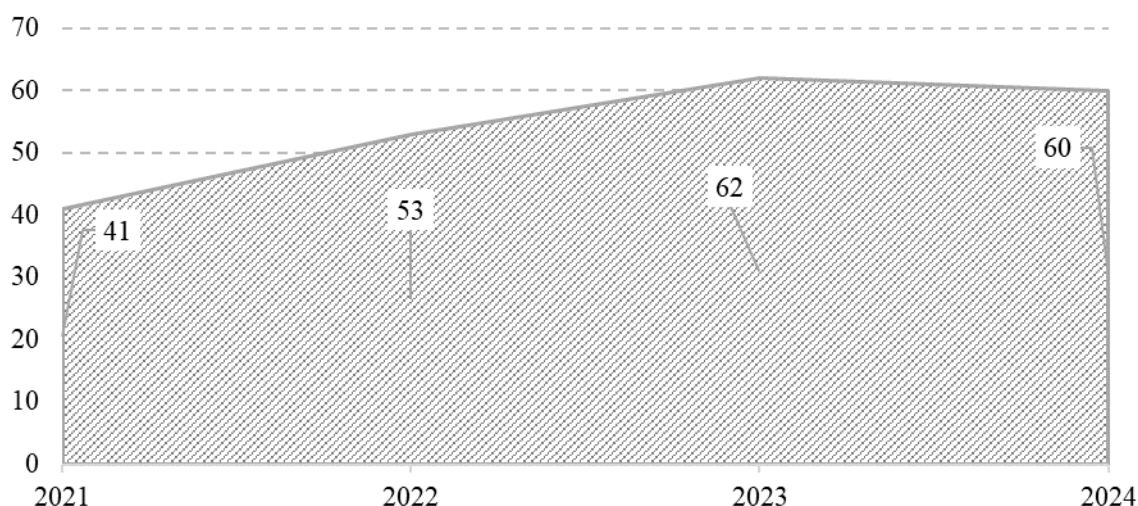

Рис. 1. Частка агропродовольчої продукції у загальному експорті України (2021–2024 рр.), %

Примітка. Авторська обробка даних Мінагрополітики України, apk-inform.com, thepage.ua, ukrinform.ua, agravery.com

Зміни обсягів поставок за маркетинговими роками відображають не лише виробничий потенціал сектора, а й ступінь його адаптивності до зовнішніх шоків, логістичних викликів та кон'юнктури світового ринку [10]. В умовах воєнних дій, структурної перебудови логістики та постійних коливань глобальних цін саме експортна активність стає індикатором стійкості та конкурентоспроможності українського аграрного виробництва.

Узагальнені дані, наведені на рис. 2, демонструють нерівномірність коливань експортних обсягів із виразним піковим значенням у 2023–2024 м.р. та подальшим зниженням у 2024–2025 м.р.

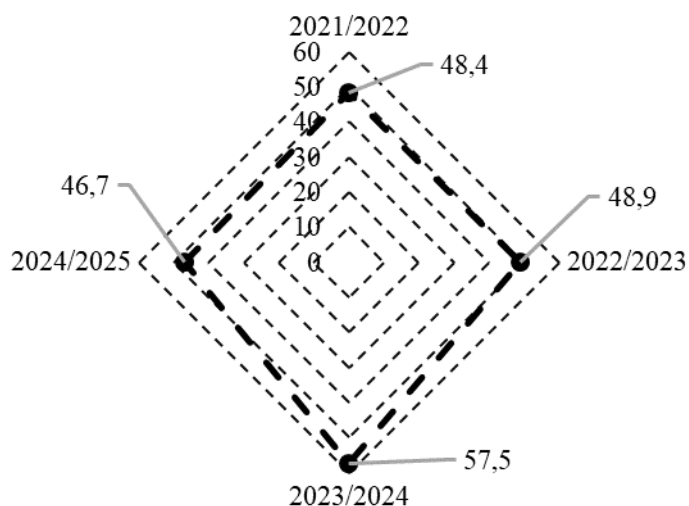

Рис. 2. Експорт зернових та олійних, млн тонн за маркетинговими роками (2021/2022–2024/2025)

Примітка. Авторська обробка даних USDA AMS (United States Department of Agriculture, Agricultural Marketing Service), Мінагрополітики України та Публічного дашборду експорту.

Така тенденція свідчить про вплив комбінації факторів – від відновлення виробництва й часткової стабілізації логістичних маршрутів до загострення безпекових ризиків у подальший період. Здійснена візуалізація дозволяє комплексно оцінити структурні зміни в експортному потенціалі та формує аналітичну основу для визначення стратегічних напрямів розвитку агротрейдингу та підвищення його ефективності.

У контексті повномасштабної війни та блокування традиційних морських експортних маршрутів агротрейдинг України зазнав структурної трансформації. Переорієнтація на західні логістичні коридори стала ключовою умовою підтримання зовнішньоторговельної діяльності аграрного сектору. Це зумовило суттєве зростання навантаження на залізничні, автомобільні та дунайські транспортні вузли, що проявилось у кратному збільшенні обсягів експорту до сусідніх країн ЄС. На рис. 3 простежується різке зростання поставок у 2022–2023 рр., що підтверджує критичну роль альтернативних маршрутів у забезпеченні безперервності аграрного експорту.

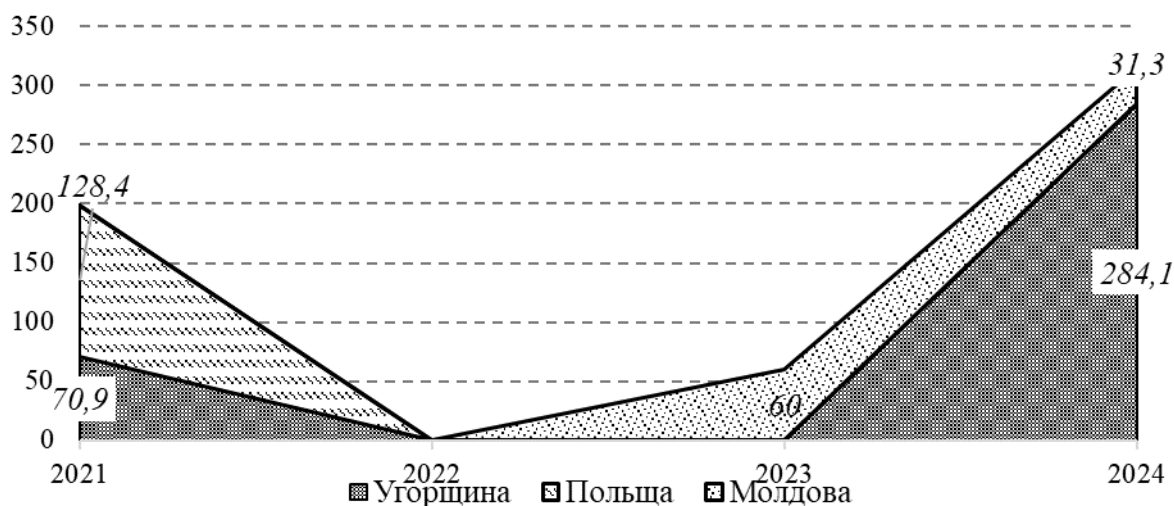

Рис. 3. Експорт зернових та олійних культур з України через західні маршрути (за країнами-імпортерами), тис. т (2021–2024 рр.)

Примітка. Авторська обробка даних USDA AMS (United States Department of Agriculture, Agricultural Marketing Service), Мінагрополітики України та Публічного дашборду експорту.

Представлена динаміка засвідчує суттєве зростання залежності України від західних логістичних маршрутів та активізацію торгівлі з Польщею, Угорщиною та Молдовою. Пікові значення у 2022–2023 рр. демонструють адаптивність агротрейдингу до кризових умов і здатність швидко переорієнтовувати торговельні потоки.

Проведене дослідження дозволило виявити ключові тенденції розвитку агротрейдингу України в умовах воєнної економіки. Встановлено, що блокування морських портів стало каталізатором масштабної логістичної перебудови, внаслідок чого значення західних маршрутів транзиту різко зросло. Дані рис. 3 підтверджують суттєве розширення обсягів поставок до країн ЄС у 2022–2023 рр., хоча у 2024 р. спостерігається часткова стабілізація та зниження

навантаження на окремі напрямки. Разом із тим, стійкість аграрного експорту дедалі більше залежить від транспортної інфраструктури, узгодженості регуляторної політики та інтеграції України у європейські торговельні логістичні системи.

Таким чином, розвиток агротрейдингу у сучасних умовах визначається не лише виробничим потенціалом, а й ефективністю державної підтримки, логістичними інноваціями та подальшою адаптацією до воєнних викликів.

Висновки. Аналіз розвитку агротрейдингу в Україні показує його ключову роль у формуванні сучасної моделі торговельної діяльності. У 2022–2024 рр. експорт зернових та олійних культур через західні логістичні маршрути зріс до пікових значень понад 5,5 млн тонн на рік, що свідчить про здатність аграрного сектору адаптуватися до обмежень морських портів та високої волатильності ринку. Переорієнтація потоків на дунайські порти, сухопутні коридори ЄС та мультимодальні хаби дозволила забезпечити безперервність поставок і підтримати валютні надходження, що підвищує макроекономічну стабільність держави.

Цифровізація та технологічне оновлення торговельних процесів сприяють підвищенню прозорості, швидкості та прогнозованості операцій. Використання електронних торговельних платформ, автоматизованого контракування та аналітичних сервісів дозволяє ефективно планувати закупівлі і продажі, мінімізувати ризики логістики та цінові коливання, а також забезпечує інтеграцію України у глобальні ланцюги постачання. Активізація міжнародних трейдерів сприяє модернізації інфраструктури та залученню інвестицій, що підвищує конкурентоспроможність аграрного сектора.

Розвиток агротрейдингу визначається не лише виробничим потенціалом, а й ефективністю державної підтримки, адаптивністю логістичних систем і впровадженям інноваційних механізмів управління ризиками. Подальший прогрес потребує модернізації інфраструктури, цифровізації процесів, використання страхових та хеджувальних інструментів, а також інтеграції в міжнародні торговельні системи. Такий комплексний підхід забезпечить стабільність, прозорість та стійкість торговельної діяльності України навіть у складних економічних і воєнних умовах.

Література:

1. Бородіна О. В. Агротрейдинг та структурні трансформації в зовнішній торгівлі України. *Аграрна економіка*. 2021. № 5. С. 45–53.
2. Гринько Л. М., Петренко О. В. Механізми адаптації аграрного експорту до глобальної ринкової турбулентності. *Економічний часопис-XXI*. 2023. № 1. С. 56–65.
3. Ковальчук М. І., Шевченко Т. В. Роль міжнародних трейдерів у модернізації аграрної логістики України. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2022. № 4. С. 34–44.
4. Базилевич В. Д., Приказюк Н. В., Лобова О. М. Цифровізація у забезпеченні конкурентних переваг страхових компаній. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 15–20. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.2.15.

5. Олійник П. В., Ткаченко В. І. Стратегічні напрями розвитку аграрного експорту в умовах воєнного часу. *Світ економіки і міжнародних відносин*. 2023. № 2. С. 101–112.
6. Власенко С. П., Ковальчук М. І. Логістичні коридори України в умовах воєнної економіки: ефективність та перспективи. *Транспортна економіка та управління*. 2022. № 3. С. 12–22.
7. Прокопчук О. Т., Мальований М. І., Пономаренко О. В., Клименко В. О., Макаrchук В. В. Сучасні маркетингові інструменти у страховому бізнесі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 10. С. 61–68. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.10.61
8. Савченко І. А. Хеджування та страхування ризиків у агротрейдингу. *Фінанси України*. 2021. № 7. С. 24–32.
9. Миргородський Є. О. Цифрові платформи та автоматизація в агротрейдингу: досвід України. *Інноваційна економіка*. 2024. № 6. С. 78–87.
10. Шаповалов В. П., Литвиненко К. М. Вплив цифрових технологій на ефективність експорту аграрної продукції. *Економіка АПК*. 2022. № 8. С. 90–98.

References:

1. Borodina, O. V. (2021). Agri-trading and structural transformations in Ukraine's foreign trade. *Agrarian Economics*, 5, 45–53. [in Ukrainian].
2. Hrynyk, L. M., & Petrenko, O. V. (2023). Mechanisms of adaptation of agricultural exports to global market turbulence. *Economic Journal-XXI*, 1, 56–65. [in Ukrainian].
3. Kovalchuk, M. I., & Shevchenko, T. V. (2022). The role of international traders in the modernization of Ukraine's agricultural logistics. *Marketing and Innovation Management*, 4, 34–44. [in Ukrainian].
4. Bazylevych, V. D., Prykaziuk, N. V., & Lobova, O. M. (2020). Digitalization in ensuring the competitive advantages of insurance companies. *Economy and State*, 2, 15–20. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.2.15>. [in Ukrainian].
5. Oliinyk, P. V., & Tkachenko, V. I. (2023). Strategic directions for the development of agricultural exports under wartime conditions. *The World of Economy and International Relations*, 2, 101–112. [in Ukrainian].
6. Vlasenko, S. P., & Kovalchuk, M. I. (2022). Logistic corridors of Ukraine under wartime economy: Efficiency and prospects. *Transport Economics and Management*, 3, 12–22. [in Ukrainian].
7. Prokopchuk, O. T., Malovanyi, M. I., Ponomarenko, O. V., Klymenko, V. O., & Makarchuk, V. V. (2024). Modern marketing tools in the insurance business. *Investments: Practice and Experience*, 10, 61–68. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.10.61>. [in Ukrainian].
8. Savchenko, I. A. (2021). Hedging and insurance of risks in agri-trading. *Finance of Ukraine*, 7, 24–32. [in Ukrainian].
9. Myrhorodskiy, Ye. O. (2024). Digital platforms and automation in agri-trading: Ukraine's experience. *Innovative Economy*, 6, 78–87. [in Ukrainian].
10. Shapovalov, V. P., & Lytvynenko, K. M. (2022). The influence of digital technologies on the efficiency of agricultural exports. *Agricultural Economics*, 8, 90–98. [in Ukrainian].

Annotation

Prokopchuk O. T., Sokoliuk S. Yu.

The role of Agritrade in Shaping the Current Model of Trade Activity in Ukraine

The study demonstrates that agritrading is a strategic element in shaping Ukraine's modern trade model. In 2022–2024, exports of grains and oilseeds via western logistics routes increased to over 5.5 million tons per year, confirming the agricultural sector's ability to quickly adapt to sea port blockades, logistics restrictions, and global market turbulence. The reorientation of flows to Danube ports, EU land corridors, and multimodal hubs made it possible to maintain continuity of supply, secure foreign exchange earnings, and strengthen the country's macroeconomic stability.

Digitalization and technological upgrades in agricultural trading contribute to greater transparency, speed, and predictability of operations. The use of electronic trading platforms, automated contracting systems, and analytical services allows for effective planning of purchases and sales, minimization of logistics risks and price fluctuations, and integration of Ukraine into global supply chains. The active participation of international traders stimulates infrastructure modernization, attracts investment, and increases the competitiveness of the agricultural sector.

Agrotrading not only performs a commercial function, but also acts as a systemic regulator of market balance, determining the structure of commodity flows, priority logistics routes, and formats of interaction between producers, traders, and international partners. The integration of digital technologies, risk insurance, and analytics creates conditions for increasing the efficiency of trade operations, reducing delivery times, and ensuring macroeconomic stability.

Thus, agritrading is a key driver in shaping Ukraine's modern trading system. Its development depends on the production potential of the agricultural sector, the modernization of logistics infrastructure, the introduction of digital technologies, and active state and international support. Ensuring the sustainability and competitiveness of agricultural exports requires further improvement of risk management, the development of transparent trading platforms, and integration into global markets, which will ensure the adaptability and stability of trade even in the face of external shocks and market instability.

Key words: agritrading, export, logistics, digitalization, trade, risk management, innovation, sustainability.